

kadınların sesi

ARALIK 1975

YIL : 1 SAYI : 5

İlerici kadınlar derneği yayın organıdır

KADINLAR YILI BİTİYOR AMA ESİTLİK, İLERLEME, BARİŞ MÜCADELEMİZ SÜRECEK

Solidaridad con las mujeres patriotas de Chile

Dünya kadınları. Şili'li kadınların faşizme karşı erkekleriyle birlikte verdiği viçit mücadeleyi yürekten destekliyorlar...

Dünya kadınları Meksika Konferansında, Berlin Kongresinde bir araya gelerek: «Dünya'da açlık - ce-halet - yoksul-luk - ırk ayırımı - sö-mürü ve savaşlar sürdükçe, gerçek kadın-erkek eşitliğini sağlamanın olanaksızlığını saptadılar. Kurtuluş-ları için sömürgeciliğe, ırkçılığa, em-peryalizme, karşı ulusal bağımsızlık, barış, ilerleme ve eşitlik için ön saf-ta mücade'le kararı aldılar. Şimdi Türkiye'yi ve Türkiyeli kadınları temsilen bu kongre ve konferanslara giden bayanlara bir çift sözümüz var...

Çok sayın bayanlar!.. Söyley mi-siniz önce. kim seçti sizi bizi temsil edesiniz diye?

Oralarda Türkiyeli kadınların hangi sorununu dile getirdiniz?

Haydi, hepsi bir yana, bari ora-larda dünya kadınlarının aldıkları kararları duyursaydınız bizlere...

Karar'arı beğenmediniz mi? İşi-nize gelmedi mi?

Öyle ya, sizlerin tuzu kurudur.

Hem size ne Türkiye'deki mil-yonlarca emekçi kadının çilesinden. Sizin için önemli olan çaylar, balo-lar, nutuklar, seyahatler, gösteriş...

Hem zaten kadın sorunundan anladığımız varlıklı kocalarınızdan daha yüklü nafaka i'e daha fazla miras koparmak değil mi?...

— Emekçi kocalarımızdan kalsa kalsa borç kalır. Kadınların yaşlı-lığını güvenceye almak istiyorsanız, gelin birlikte devletin herkese sağlık sigortası, yaşlılık aylığı bağ'amasını isteyelim.

— Boşanmış kadınlara yardım-cı olmak istiyorsanız, gelin birlikte devletin iş veya işsizlik sigortası sağlamasını isteyelim de boşandı-ğımız erkeğe el açmayalım.

— «Nafakalar pahalılığa göre ayarlansın» diyorsunuz. Nafakayı verecek o'an işçi ve emekçilerin üc-retlerinin de pahalılığa göre arttırılmasını isteyin de bari bir anlamı olsun.

— «Erkekler yoksulluk nafakası ve'sin» diyorsunuz. Söylersiniz yoksul, yoksula nereden para bulup verecek? Gelin yoksulluğun ve onun nedenlerinin ortadan kalkması için mücade'le edelim de kadınlar sada-kaya muhtaç olmasın.

— «Ev kadını olmak kadınların yazgısı» diyorsunuz. Biz ise bu yaz-gıyı değiştirmek istiyoruz, var mısı-rız?

* Kadınlar ücretsiz ve yaygın eğitim kurumlarında üretici insanlar olarak yetişsin, meslek edinsin diye,

* Ev işlerini kolaylaştıracak konforlu konutlar devlet eliyle yapılsın, diye,

* Her iş yerinde çocuk yuvası, kreş açılsın, acmayan işveren'ler ce-zalandırılsın diye,

* Bütün bunlara para bulmak için, zengin'ere daha çok vergi kon-sun, fantomlara, tanklara, bombala-ra para harcanmasın diye,

Var mısınız birlikte mücadele edelim!..

Yok insafsız olmayalım. Çar-şafılı, şalvarlı, kadınlar da gözlerini rahatsız ediyor olmalı. Bir de gece sokağa rahatça çıkamamak...

Bakin sayın bayanlar, ne yapar-sanız yapın da biz emekçi kadınlarla a'ay edencesine ortaya çıkıp olur ol-maz çözümler önermeyin. Bizi alet etmenin çıkarlarına.

Eğer gerçekten samimi iseniz sayın bavianlar, size teklifimiz var:

— Kadınları ekonomik güven-ce ve bağımsızlığa kavuşturmak istiyorsanız, gelin birlikte işsizliğe ve onu halkımızın başına bela eden-lere karşı e'kalım da kadınlar iş bu-lup çalışabilsin. İş o'mayınca, koca izin verse neye yarar?

BAŞYAZI

1975 biterken...

Birleşmiş Milletlerce Kadınlar Yılı olarak ilan edilen 1975 bitiyor. Bu yıl içinde kadın hareketi yeni bir itici güç kazandı. Çeşitli uluslararası toplantılar düzenlendi. Dünyanın her kösesinden kadınlar çoğu ortak olan sorunlarına çözüm bulabilmek için bir araya geldiler. Bu toplantı-ların sonuncusu 20-24 ekim tarihleri arasında Berlin'de düzenlenen Dünya Kadınlar Kongresi oldu. 140 ülkeden 1947 delegenin katıldığı Kongre, dünya kadın hareketi tarihinde tüm ülkeler kadınlarının en geniş şekilde temsil edildiği bir toplantı olmuştur. Bu kongrede, Dünya Kadınlar Yılı'nın sloganı altında yapıldı: EŞİTLİK, İLERLEME, BARİŞ. Dün-ya kadınları bu slogandan ne anlıyorlar?

* EŞİTLİK : Aile ve toplum içinde eşit hak — Eşit çalışma hakkı — Eşit değerdeki iş için eşit ücret — eğitimde, terfilendirilmede fırsat eşitliği.

* İLERLEME : Ülkelerin siyasal ve ekonomik bağımsızlığı, demokratik dönüşümler ve toplumsal ilerleme için kadınların toplumsal ha-yata katkısı.

* BARİŞ : Toplumun temel ihtiyaçlarına daha fazla para ayrılabilmesi için silahsızlanma — Daha yüksek kârlar peşinde koşan silah tek-elilerine ve savaştan kâr sağlamak için barışa karşı çıkan savaş kışkırt-cısı güçlere karşı mücadele — Dünya çapında gerçek ve sürekli barışın sağlanması için hükümetlere baskı

Türkiye'de ise burjuvazi 1975 Kadınlar Yılı'nı nasıl değerlendirdi? Ban-kalar kadınlara özel ikramiye dağıttılar, burjuva basını kadınlara hedi-yeli kuponlarla birkaç elektrikli ev aleti armağan etti. Burjuvazinin kadınlar yılını bu şekilde geçiştirmek, çarpıtmak istemesine rağmen, ülkemizde de kadınlar gün geçtikçe bilinçleniyor, kendi sorunlarının toplumun sorunlarından ayrılamayacağını her gün biraz daha iyi an-lıyorlar, bunun için mitinglere, yürüyüşlere, grevlere katılan kadınları-mızın sayısı gün geçtikçe artıyor. 1975 yılında İlerici Kadınlar Der-neğini kuran emekçi kadınlar, eşitlik, ilerleme, barış için örgütleniyorlar. Halkımızın yoksulluk ve sefaletten kurtulmasını engelleyen, kadınlara çalışma hayatında, eğitimde fırsat eşitliği tanımayan, kadını toplum dışında bırakmak isteyen sömürücü güçlere karşı mücadele veriyorlar. Halkımızın mutluluğu, kadınların eşitliğini sağlayacak, silahsızlanmayı savunan demokratik bir yönetime kavuşmak için çalışıyorlar. KADIN-LARIMIZIN BU MÜCADELESİ 1975 YILIYLA SONA ERMEYECEK, AKSİNE HERGÜN BİRAZ DAHA GÜÇLENEREK SÜRECEKTİR.

Kadın hakları'nı savunmak, parababalarının analarını yılın anası seçmek değildir.

5 ARALIK'I

KUTLARKEN...

5 Aralık Türkiye'deki kadın hareketi için önemli bir gün. 5 Aralık 1934 yılında ülkemizde kadınlara seçme ve seçilme hakkını tanıyan yasa yayınlanmıştı.

Genellikle, Türkiye'de kadınların elde ettiği haklar, kendilerine verilmiş bir «lütuf» gibi gösterilir. Oysa, hem ana, hem de emekçi olarak topluma yararlı üretim yapan kadınların, ülkemizin emperyalizme karşı verdiği kurtuluş savaşında da katkıları büyük olmuştur. Onlar da, emekçi erkeklerle birlikte omuz omuza savaşmış, sırasında sırtında cephane taşıyarak, cepheye yiyecek sağlayarak, bazen de bizzat elinde silah savaşarak, anayurdun emperyalist saldırısından kurtulması, Cumhuriyetin kurulmasında büyük görevler üstlenmişlerdir. Dolayısıyla seçme ve seçilme hakkını kadınlarımız bileklerinin gücüyle almışlardır.

Ne var ki, kâğıt üstünde kalan haklar, hiçbir anlam taşmaz. Eğitimden yoksun kalan, emekçi ve ana olarak ağır yükler altında ezilen, evinin dört duvarı arasına hapsedilen kadınlarımızın bu hakları da doğal olarak kâğıt üstünde kalmaya mahkum olmuştur. Söz konusu yasa yayımlandığından günümüze dek parlamentoya seçilebilen kadınların sayısı, kadın nüfusumuza oranla gülünç bir rakamdır. Üstelik, milletvekili yada senatör olabilen kadınların, biriki istisna dışında, hepsi parababalarının eşleri yada kızlarıdır. Yani, parlamentoya seçilen kadınlar da emekçi kadınlarımızın çıkarlarını savunabilecek nitelikte değillerdir. Aynı şekilde seçme hakkı da hayatta emekçi kadınlarımız tarafından kullanılamaz durumdadır. Okuma yazma bilmeyen insanın kendi çıkarlarına sahip çıkacak partiyi saptayıp, ona oy vermesine imkan yoktur.

Hatta, bütün dünyada sermaye sınıfları da kadınlara oy hakkı verilmesine karşı çıkmazlar, çünkü böylece kadınların cahilliklerinden yararlanıp, onları kendileri için bir oy deposu olarak kullanmayı hesaplarlar.

Ama bu sömürücü sınıflar, her zamanki dar görüşlülükleri içinde kendi mezarlarını kazdıklarının farkına varmazlar. Çünkü, kadınlar bilinçle kullandıkları oyları aracılığıyla onların hesaplarını boşa çıkaracaklardır.

ev kadınları çalışmak istiyor

RÖPORTAJ

Fatma KUŞ

Eve yardımcı olmak için çalışmak isterdim.

21 senelik evliyim. 14 yaşında evlendim. Kocam Sümerbankta işçi. 14 yıldan beri çalışıyor. Aldığı para bir yıl öncesine kadar 1.000 lira idi. Şimdi 1.600 lira oldu.

Eve yardımcı olmak için çalışmak isterdim. Fakat sihatim bozuk. Köyde iken tarlada çalışıyordum.

Ben çok okumak istedim. Babam okutmadı. Çocuklarımı okutmak istiyorum. Ama şimdiden birini alıp okuldan işe koymak zorunda kaldık.

Aliye ERCAN

Çocukları bırakacak yer olsa hemen çalışmak isterdim.

Yedi yıllık evliyim. Kocam petrol tankerlerinde muavin. 1200 lira aylık alıyor. Evlenmeden önce mensucat santralda çalışırdım. 7 ile 2 yaş arası 3 çocuğum var. Onları bırakacak yer yok. Bırakacak yer olsa çalışmak istiyorum. 1200 lira ile geçinmek çok zor. Her türlü kısıntıyı yapıyoruz.

Ayşe SURAT

Çocuklarımıza iyi bakmak mı? Onların yüzüne bakıyoruz sadece...

Yedi yıllık evliyim. İki küçük çocuğum var. Kocamın aldığı para ile geçinmiyoruz. Bir sürü zaruri ihtiyacımızı kısip yetiştirmeye çalışıyoruz. Kocam senelik izinde inşaatlarda çalışır. Çocuklarımızı bırakacak yer olsa ben de çalışırım. Hiç olmazsa kocam izinde dinlenir.

Çocuklarımızı istediğimiz gibi yetiştiremiyoruz para olmayınca. Onların yüzüne bakıyoruz sadece. İstediklerini alamıyoruz.

Ördek YÜCE

Her kadın benim gibi olacaksa dünyaya gelmesin daya iyi!..

25 yıllık evliyim. 12 yaşında evlendim. Ne görmüş ne yemişim. Her kadın ben gibi olacaktaki dünyaya gelmesin daha iyi. 10 çocuğum oldu. 4 tanesi beslenememekten öldü.

Okumam yazmam yok. Çocuklarımı da okutamadım. Ben hiç çalışmadım işyerinde. Eğer dediğiniz gibi çocuklarımızı bırakacak yuva ,kreş olsaydı çalışırdım tabii. Fakat bu durumda çalışmıyorum. 3 tane bakmaklık çocuk var. Onları sokağa bırakamam. Bırakacak kimsemde yok. Ev işleri benim için dert değil. Onları işten gelinceye yapardım, çalışsaydım. Zaten bir tencere yemek kaynayacak değilmi. Buz dolabı, çamaşır makinası, olsa-olmasa ne olur? Çamaşır makinasında yıkıyacak çamaşır yok, buzdolabına koyacak et, süt alamıyoruz. Ne bulursak yiyoruz.

Hayat pahalılığını hiç sormayın. Bizi eziyor. Fakat hayat pahalılığını biz yapmıyoruz. İşçiler, işsizler yapmıyor herhalde. Bize çalıştığımızın karşılığını vermiyorlar yapıyor. Çok zorum var.

FİTNAT KARADAĞ

ONBEŞ yıllık evliyim otuziki yaşındayım. Evde oturup kocamın aldığı parayı nereye vereyim, nasıl denkleştireyim diye, aman ben yemiyeyim de çocuklarım yesin diye düşünmekten ihtiyarladım. Gören beni elli yaşında zannediyor. Çalışmak istiyorum ama çocukları nereye bırakırsın? Kocam onları sokağa bırakıpta benim çalışmama razı değil. Ben de değilim. Ama çocukları bırakacak yer olsa çalışırım. Evde oturup bir hal çaresi bulamamanın üzüntüsünü çekmem.

Fazıla CAMSIZOĞLU

Ev kadınlığı bir meslek değildir.

Ev işleri basit, biteviye işler. İnsanın başka yapacak işi kalmayınca canı sıkılıyor. Vakti daha değerli şeylerle doldurmak gerek. Topluma yararlı işler çalışmak, üretime katılmak, sosyal faaliyetlerde bulunmak insanı daha bir yüceltir. Ufkunu açar. Evin dört duvarından dünyaya döndürür. Topluma birşey kattığını bilmek görmek, insanı daha bir huzurlu kılar gibi geliyor bana. Ev kadınlığı meslek değil, hem çalışan kadın bu işleri de yürütebiliyor.

1975 biterken

dünya kadınları

ne yapıyorlar?

ASYA'DA : Kadınlar, uğrunda silah elde erkeklerle birlikte savaştıkları ulusal bağımsızlık ve özgürlüğün mutluluğunu yaşıyorlar.

AFRİKA'DA : Sömürgeciliğe ve yeni sömürgeciliğe karşı bağımsızlık için, hasta ve aç çocuklarının mutlu yarınları için mücadelelediler.

HANİFELEERİN ÖYKÜSÜ

Yazan: Şerife AYDIN

miydi. Değil, e'bet değil. Tavfayı açık kamyon üzerinde götürürlerse, hem de bulgur, un çuvallarının, yatak denk'lerinin üzerinde olurlarsa kadınlarla çocuklar, tabii bir sallantıda dökülürler başsız buğday destesi gibi dört bir yana. Kırılır kiminin bacağı, kiminin kolu. Verir kimi can.

lik işçiliğe. Bizim yedi nüfus var. Kaynanayı da sayarsan sekiz. O da kötürüm gayri. Çalışa, çalışa Aydındaki, İzmirdeki, pamuk, tütün, zeytin ağalarına bu hale gelmiş zavallı. Çok çalıştırmışlar az vermişler, illiğine emmişler bizim kaynananın. Bizim de emiyorlar ya. Babam derdi, «gündelik, dibi

Bu gidimde bütün köy tedirgin. Herkeste bir korku var. Benim içim de bir acayip. Yüreğim sıkıyor. Huzursuzum. Kızlara çatıyorum durmadan. Eteğime sarılmaya çalışıyor küçük oğlan, itiyorum.

Büyük kızla denk yapıyoruz. Lâkin benim ellerim urgan sıkıyor. Kollarımın dermanı kesiliyor. Sonra kendimi teselliye çalışıyorum.

Ne var bunda üzülecek, geçen yaz olduysa kaza bu sene de olacak değil ya. Hem kaza bu, o'acak olduktan sonra yatakta da gelir insanın başına. Acaba gelir mi diye düşünüyorum tekrar. Yatakta da gelir mi. Gelir miydi? Bu yarım gurbetlik olmasaydı. Birkaç kilo yağ, şeker, birkaç metre basma alabilmek için gitmeseydik mevsimlik işçiliğe. O zaman ablamın kızı Fikriye'yi gömer miydik gelinlik çağda. Komşumuz Umahan gelini gömer miydik. İki tane küçük yavru kalır mıydı. Köyden yedi tane çocuğu, kadını, gelini gömer miydik. Gömmezdim diyorum sesli sesli. Büyük kız ne var ana diyor. Hiç diyorum. Gözlerim doluyor. Başımı eğiyorum kız görmesin diye. Büyük kızım da kazada yaralandı. Yüzünde iki dikiz izi var. Kolu da omuz başından ağır yapıyor, arasına. Ağır işi pek yapamıyor. Bu yüzden de oğlan analarının ayağı çekildi bizim kapıdan, yazdan beri.

Ah yarım yorganlık diye iç geçiriyorum içimden. Görünmez kaza mıydı geçen yazki? Şimşek çakması, sel taşması gibi birşey

Bu sene küçük kız da gönderiyorum pamuğa. İlk okul dördüncü sınıfta. Okulu da var, ille muhtacı. Kızın getireceği paraya muhtacı. Okutmak istiyorum ama nasıl okutursun. Onüçünde. Hem onları yaş'ar gidiyor. Ben kendim onbirinde başlamıştım gündeliğe. İki kardeş yarım yorgan, bir çaput kilimiyle az mı sürünmüştük zeytin, pamuk köylerinde, hem de hergün bir saat yürürdük. Ne soğuk olurdu. Çocuğa daha da soğuk geliyor herhalde. Oralarda üşütmekten miydi neydi, ilk çocuğumda düşük yapmıştım. Çocuğu kaybettiğim gibi bir zamanda iş görememiştım.

Biz köy olarak Konyadanız. Babamın dedesi gelmiş oradan. Komşular batının iç kısmındaki bir köye. Lâkin köy fakir. Zengini de var ama birkaç tane onlar, gerisinin toprağı az veya yok. Bir kısım aile köydeki zengine gündeliğe gider. Bir kısmı da mevsim-

delik» diye. Nasıl olmasın. Gidiyorsun mevsimlik işçiliğe, saat beşte kalk ayak üstü birşeyler atıştır, peynirin varsa iyi ya, o da bulunmuyor kör olası. Bereket ki domates salçamız fazla oluyor. Zeytin yağıyla onu sürdün mü ekmeğin üstüne, yola. Kaldığımız damdan bayağı yol alıyor çiftlik. Traktörle sabah sabah koyuluyoruz yola. İner inmez iş başı. Öğleye kadar soluksuz çalış. Kâhya olacak adam dikilir başına, cehennem zebanisi gibi. Sanki bizden değil o. Bizden, bizden ama ağa bizim gündelikten hergün iki üç lira kesip de ona verince bizden olmuyor gayri gavurun dölü.

Geçen gün bizim adam geldi. Sevinçliydi, müjde verecek gibi bir hali vardı. Hayrola nevar dedim. Bak dedi Hanife, ben ne öğrendim. Sendika nedir bilirmisin dedi. Ben de neymiş o deyince, ha bak dinle öyleyse deyip anlat-

ti. Sendikalar kuru'urmuş, işçiler üye olurlarmış sendikaya. Sendika ağa ile pazarlığa oturmuş, işçiye kırk lira gündelik istemeyiz yetmiş olacak, seksen o'acak, gayri işçi ne kadar isterse o kadar olacak dermiş. Sonra sendikalı işçinin kaldığı yer dam gibi olmayacak. İşçiler kızı, oğlanı, karısı, kocası yan yana aynı odacıkta yatmayacak dermiş. Kaldıkları yerde soba olacak dermiş. Bir de sendika dermiş ki, işçiler günde sekiz saat çalışacak dermiş. Ya bizi nasıl çalıştırıyorlar. Töbe, töbe hayvan gibi, tıpkısı hayvan gibi. Yedide işbaşı bire kadar, yarım saat yemek molası, tekrar yedi, sekize kadar.

Biz de sendikalı olalım dedim bizim adama. Olacağız dedi. Ağa

sendikalı olmamızı istemiyor. Lâkin biz yine olacağız. Ayda işçiler sendikalı olmuşlar, ağa onları işten atmış, başka işçi getirmek istemiş, işçiler engel olmuşlar, gitmişler onlarla konuşmuşlar, onların da aklı yatmış bu işe. O zaman ağa işçilerle pazarlığa oturmak zorunda kalmış. İşçilerin istekleri kabul olmuş.

Benim de aklım yattı bu işe dedim adama. Tabii dedi. Köydeki herkes sendika'ı olmak istiyor. Biz de sendikalı olacağız.

Bunu duyunca icimdeki tedirginlik, korku geçti. Sanki bütün köy beraberiz, bir canız gibi geldi bana. Artık ağava karşı savaşırız. Kızlarımızı, kadınlarımızı kurban vermeyeceğiz yollarda.

AVRUPA'DA : İleri kapitalist ülkelerde de kadınlar, erkeklerle ekonomik, sosyal, kültürel alanda gerçek eşitliğin sağlanması için direniyorlar.

TÜRKİYE'DE : İşçi ve emekçi kadınlar, eşilik ve toplumun kurtuluşu mücadelesine İlerici Kadınlar Derneği'nde örgütlenecek aktif olarak katılıyorlar.

LATİN AMERİKA'DA : Şilili kadınlar Emperyalizmin kanlı bekçisi faşizmin zindanlarında da olsa, demokrasi ve özgürlük için savaşmaktan yılmıyorlar.

bir televizyon programı

«Beyefendi, acaba evde de sesiniz hanımınızın karşısında bu denli güçlü çıkabiliyor mu?»

«...Sen onların görünüşüne aldanma şekerim. Güçlü olan bizleriz, biz daha yetenekliyiz, ipin uçları bizim elimizde. Ayrıca bu yıl bizim yılımız değil mi? Bak göreceksin, her zaman olduğu gibi gene biz yeneceğiz»

«...Bırak canım kardeşim, onlardan mı korkacağız? Alt tarafı kadın onlar güçsüz yaratıklar, biz ise erkeğiz, yani doğuştan güçlü yaratıklarız. Onlar her zaman bizim elimizde. Zaten onların bizim yılımız

dedikleri yılın bitmesine ne kaldı ki? Sen tatlı canını hiç üzme, herşeyde olduğu gibi bu yarışta da nasıl olsa biz kazanacağız. Ve işte. İpliği iğneden en hızlı hangi taraf geçirebilir? At mı büyüktür, fil mi? Kim daha çok balon patlatır? Bütün bunlar «KADIN MI ÜSTÜNDÜR, ERKEK Mİ?» diyen sözümona bir yarışma programından seçmeler. Bizim kazanmamız gerekir diyen moral hocalarının taraflarına verdikleri moral...

Sözünü ettiğimiz program ayda bir yayınlanacağı duyurulan «BİR KADIN, BİR ERKEK» adındaki televizyon programıdır. Tekelci

sermayenin damgasını vurduğu TRT'den bir program. Bu programı izleme fırsatını (!) kaçırmış emekçi kardeşlerimiz iki elleri kanda da olsa bundan sonrakini izlemelidirler. İzlemelidirler ki, burjuvazi kadın-erkek ilişkilerini nasıl değerlendiriyor, nasıl güç ve zeka yarışması haline getiriyor görsünler. İzlemelidirler ki burjuvazi KADINLAR YILI'nı nasıl kutluyor gösünler. İzlemelidirler ki yasalarda ve hayatta gerçek eşitlik için kadınlar yılı ilan edilen 1975 yılını burjuvazi nasıl çarpıtmak, amacından saptırmak istiyor görsünler.

ANA ÇOCUK VE KADIN SAĞLIĞI ÜZERİNE

SOHBET

(2)

çocuklarımızı nasıl besleyelim?

ÇOCUĞUN KARIŞIK BESLENMESİ

Geçen yazımızda çocuğun anne sütü ile normal beslenmesi koşullarını anlatmıştık. Anne sütünün az geldiği veya çalışma dolayısı ile veya başka bir nedenle her süt saatinde bebek ve anne biraraya gelemiyor ise, karışık ve sun'i beslenme metodlarını kullanmak gerektiğini yazmıştık. Bu yazımızda karışık ve sun'i beslenmeyi anlatacağız.

Normalde çocuğa 1 kısım protein, 2 kısım yağ, 4 kısım karbon hidrat verilmesi gerekir. Bu oranlar bozulursa yani, bol karbon hidrat (şeker, nişasta, pirinç unu gibi...) bol yağ, az protein (et, su, yumurta, beyin..) verilirse, ishal meydana gelir: bol protein, az karbon hidrat, bol yağ verilirse çocuk kabız olur. Bu esas üç madde dışında çocuğa, vitamin ve mineral de verilmelidir. (sebze ve meyvalar yolu ile)

Karışık beslenme metodu, hem anne sütünü hem de bu gıdaları ilaveten dışardan vermeyi birlikte içerir.

KARIŞIK BESLENME: Çocuğa üç aylıktan itibaren meyva suları verilmeye başlanır, 4-5 aylıktan itibaren de ek gıdalara geçilir. Anne sütü az gelirse daha erken de karışık beslenmeye geçilebilir.

5-6'ncı aylarda : Sabah 7'de anne sütü, 10'da içine bisküvi eritilmiş meyva suyu, 13'te irimikli sebze çorbası, 16'da anne sütü, 19'da muhallebi veya şekerli yoğurt verilir.

8.nci ayda: Bunlara yumurta, beyin ezmesi ve 3-4 kaşık sebze püresi eklenebilir. **9.uncu ayda** meyva rendesi, ekmek eklenebilir.

1.nci yaştan itibaren de: beyaz peynir, muhallebi, çay, bisküvi, taze meyva, pirinç lapası, makarna, süt eklenerek beslenmeye devam edilir.

SUN'İ BESLENME: Üç yol vardır.

1 — Sütü uygun miktarda sulandırarak içine karbon hidrat ilave etmek. Bu miktarlar: Yeni doğmuşta: çocuğun ağırlığının 10 da biri kadar inek sütüne (yani örneğin, 3 kg. lık bir çocuk için 300 gr. süt) aynı miktarda su (örneğimizde 300 gr.) ve bir çay kaşığı şeker ilave edilir. **2.nci ayda:** Süt-su oranı: 300 gr. süte 150 gr. su; **3.ncü ayda:** 300 gr. süte 100 gr. su; **4.ncü ayda:** 300 gr. süte 75 gr. su; ve **6.nci ayda:** tam süt olarak ve içine şeker eklenerek verilir.

2 — Süt'e su ile birlikte yağ katmak. (pratikte pek kullanılmaz)

3 — Asitli ve toz sütler: Bir kg. süte 5 çay kaşığı şeker, 2 çay kaşığı pirinç unu karıştırılıp 20 dakika kaynatılır. Eli yakmayacak kadar soğuyunca, süt süratle karıştırılırken damla damla limon suyu ilave edilir. Pihtıçıklar oluşmaya başlayınca limon ilavesi kesilir.

KAMPANYA AÇIYORUZ

Böyle ferah, temiz, iyi bakımlı kreş ve çocuk yuvaları bizim çocuklarımızın da, bizlerin de hakkıdır.

Derneğimiz İşyerlerinde «Kreş veya emzirme Odası» açılması konusunda bir kampanya başlatacağız. Bu kampanyamız için, fabrikalarda çalışan arkadaşlardan, işyerlerindeki çocuklu, çocuksuz, evli-bekar tüm kadınların sayısını tesbit etmelerini, varsa kreş veya emzirme odalarının durumunu bildiren yazı ve haberleri bekliyoruz.

Derneğimiz, kadın sorununu bütün boyutlarıyla ele alan bir gösteri düzenledi.

8 Kasım'da Dost'lar Tiyatrosunda düzenlenen gösterimizde, kadınların tarihte sınıflı toplumların ortaya çıkışıyla başlayan ezgi ve sömürsünün günümüzde nasıl yansıdığı anlatıldı.

Fotoğraflar, film, müzik ve şiirlerle renklenen bu

programı, 600 civarında işçi ve emekçi kadın izledi. Program, kadınların kurtuluşunun ve toplumun eşit hak'lı üyesi sayılmasının; ancak bu yolda kadınların bilinçli ve aktif mücadelesi ile sağlanacağı gerçeği ile noktalandı.

kısa... kısa...

YAPI-SEN SENDİKASINDA KADINLAR KOLU KURULDU

Yapı-Sen'de örgütlü bulunan emekçi kadınlar, sendikalarında seslerini daha çok duyurabilmek, toplu sözleşmelere kendi sorunlarıyla ilgili maddeler koydurabilmek için Kadınlar Kolu kurdular. Derneğimizden bir arkadaşımızın katıldığı kuruluş toplantısında, en acil sorunlar şöyle saptandı: kreş (çocuk yuvası), işe gidip gelmek için servis, zorunlu fazla mesailerin kaldırılması, eğitimsizlik ve terfilendirmede karşılaşılan ayırım. Bu sorunların üstesinden gelebilmek için örgütlü mücadelede kararlı olan Yapı-Sen üyelerini kutlar, girişimlerinin tüm devrimci sendikalara örnek olmasını dileriz.

TEMSİLCİ SEÇİMLERİ

Emekçi kadınlarımızın sendikalarda aktif olarak görev alma talepleri her geçen gün artmaktadır. Geçtiğimiz günlerde Shaub-Lorenzde yapılan baştemcilik seçimini Ekekon, üç temsilciliğinden birini de Nilgün Fidanbay adlı bayan işçi arkadaşlar kazanmışlardır.

GİDECEĞİ YER

İlerici Kadınlar Derneği

adına sahibi :

BERİA ONGER

Sorumlu Yazışmaları Müdürü :

ZUHÂL MERİÇ

Yazışma adresi :

*Horhor cad. Takyareci
Orhan sok. N° 7/1 AKSARAY
İSTANBUL*

Fiyatı :

150 kuruş

Yıllık abonesi :

18,— T.L.

Baskı :

KARACA OFSET

İlân fiyatı :

Tek sütun cm'i 5 T.L.

Son baskı tarihi :

5. 12. 1975